

Koch Sándor 1896—1983

*Dr. Grasselly Gyula**

1983. május 25-én, 87 éves korában elhunyt KOCH Sándor nyugalmazott egyetemi tanár, Kossuth-díjas, a föld- és ásványtani tudományok doktora, a József Attila Tudományegyetem honoris causa doktora, a Népköztársasági Érdemérem arany fokozata, a Munka Érdemrend arany fokozata, a Szocialista Kultúráért, az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntető jelvény, a József Attila Emlékérem, a Földtani Intézet Jubileumi Emlékérme, a Lomonoszov Egyetem Fersznan Emlékérme tulajdonosa, a Magyarhoni Földtani Társulat, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, valamint a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tiszteleti tagja, a magyar mineralógia nesztora, sokunk tanítója és atyai barátja.

Halála érzékeny veszteséget jelentett a hazai földtudományoknak, s mély szomorúsággal töltötte el nemcsak azokat, akik sok évtizedes egyetemi működése során hallgatói közül tanítványai is lettek, akik közelebbi, személyes kapcsolatba kerültek vele, hanem azokat is, akik közvetten, oktató-nevelő és tudomá-

* József A. Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék H-6701 Szeged, Pf. 651. Felolvasta a Társulat közgyűlésén, 1984. március 14-én.

nyos munkája révén ismerték és becsülték, de azokat is, akikkel az ásványok szépsége iránti közös lelkesedés kapcsolta össze.

Lassan tíz hónappal halála után még mindig nehéz elfogadni azt a rideg tényt, hogy akivel csak még egy éve is elbeszélgethettünk az együtt töltött évtizedekről, az ásványok iránti érdeklődés országszerte megnyilvánuló reneszanszáról — s milyen nagy örömet jelentett ez neki — a számára élete célját és főművét jelentő „Magyarország ásványai” c. könyve most kiadás alatt levő, bővített második kiadásáról, azzal már nem válthatunk szót többé, s hiába merülnek fel bennünk kérdések, amelyekre csak tőle várhatnánk választ, amely kérdéseket túlpörgetett ütemű életünkben elfelejtettünk feltenni, már nincsen kitől választ kapni azokra. Ha mulasztottunk is vele szemben valamit, ma már az jóvátehetetlen mulasztássá vált, s mulasztásunkkal csak magunk lettünk szegényebbek.

KOCH Sándor a millennium évében, 1896. augusztus 16-án született Kolozsvárott. Egyetemi tanulmányait az I. világháború alatt, 1914 és 1919 között a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte, s vegytan-természettudományi szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett 1919-ben, majd 1920-ban doktorált. Ugyancsak a Pázmány Péter Tudományegyetem habilitálta 1929-ben „Az ásványok fiziográfiája” tárgy körben. Tudományos pályafutása első évtizedeit — miközben az egyetemen tartotta magántanári előadásait — a Nemzeti Múzeum Ásványtárában töltötte — mely időszak meghatározó volt későbbi tudományos érdeklődésére és munkásságára —, ahol az I. világháború után is még élt és éltetett az Ásványtár „aranykorának”, a KRENNER—SEMSEY korszaknak emléke, s e korszak gyűjtéseinek feldolgozása hatalmas munkát jelentett az ott dolgozóknak. De ez a munka öröm is volt annak számára, aki a Kárpát-medence bányahelyeinek és ásványainak, az ásványok keletkezésének, genetikájának tudós kutatója volt, s aki az ásványokban nemcsak a tudományos vizsgálat tárgyát, de az esztétikai gyönyörködés forrását is látta. 1932-től a Nemzeti Múzeum elnöki hivatalát vezette.

1940-ben, a Ferenc József Tudományegyetem Kolozsvárra történt visszatelepülése után a Szegeden újonnan alapított tudományegyetem Ásványkőzettani Tanszékére nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárrá. Tanszékvezetőként működött 1968-ig, majd 1969-ben, 73 éves korában nyugalomba vonult. Egyetemi működése alatt három alkalommal, összesen 7 éven át, éppen a legnehezebb időkben a Kar bizalmából a Természettudományi Kar dékáni tisztét látta el. Az Acta Mineralogica-Petrographica 70. születésnapjára kiadott ünnepi számában KERTAI György — egyike még budapesti kedves tanítványainak — a következőket írta: „A történelem okozta viharokban mindig a humanizmus magas szikláján állott. Az egyéniségek kollektív megítélésének minden szomorú időszakában Ő teljes szívvel és tevékenységével az értékes egyéniségek mellé állt, az emberi és magyar közösség, a tudomány szempontjait helyezte szembe a rosszindulat áramlataival.”

1920-tól rendszeresen jelennek meg tanulmányai a Nemzeti Múzeum Annalesében, a Matematikai és Természettudományi Értesítőben, a Földtani Közlönyben, a Természettudományi Közlönyben, a Bányászati és Kohászati Lapokban, a Zentralblatt für Mineralogieban, a Mineralogical Magazineban. Írt a Nemzeti Múzeumban töltött időszakában a kapnikbányai rodokrozitról, baritról, whewellittről, a felsőbányai valentinitről, baritról, wolframitról, andoritról, szideritről és szferoszideritről, a kisbányai szideritről, az óradnai vivianitról és bournonitról, a désaknai kősóról, a csiklovai vezuviánról és schee-

itről, a dognácskai eulytinről, a vaskői bizmutásványokról, s közben új ásványként leírja Nagybányáról a *fulöppitet*, majd ZECHMEISTER és TÓTH társszerzőségében a *kiscellit*. Múzeumi működése alatt jelenik meg, már a 30-as évek elején a Kárpát-medence bányahelyei ásványainak első genetikus rendszerbe foglalt leírása, a hasznosítható elemek geokémiájának összefoglalása a REICHERT—ZELLER—KOCH: Ásványhatározó III. fejezeteként, majd néhány évvel később, 1935-ben jelenik meg VENDL MÁRIA—KOCH Sándor: *A drágakövek* c. munka.

1940-ben már mint a szegedi tanszék vezetője folytatta munkáját, s sorra jelennek meg tanulmányai a Kárpát-medence bizmut ásványairól, Gyöngyösoroszi ásványairól, a magyarországi vasércelőfordulások ásványairól, a hazai mangántelepek ásványairól, Nagybörzsöny szulfid ásványairól és a nagybörzsönyi turmalinról, Gyöngyösoroszi különböző ZnS módosulatairól, s leírja új ásványként a *mátraitot*, foglalkozik a szarvaskői pirrhotinnal, a vaskői ludwigittal, a jamesonittal. Mind e közben megírja 1952-ben *Az ásványtan története Magyarországon* című könyvét, majd a *Könyv a kövekről* című munkája lát napvilágot. Közben a felsőoktatás igényeit szem előtt tartva SZTRÓKAY professzorral megírja az *Ásványtan* c. kétkötetes egyetemi tankönyvet. A tanszék oktatási-kutatási profiljának és kutatási lehetőségeinek megteremtésével együtt létrehozta a ma az ország határain túl is jól ismert s már tíz éve a nevét viselő *ásványgyűjteményt*, s megindította a tanszék Acta Mineralogica-Petrographica c. évi kiadványát.

Minden eddigi kutatómunkáját egyazon cél elérése ösztönözte, megírni Magyarországi ásványai c. művét, mint ahogyan az első kiadás előszavában írja: „A magyar földben előforduló ásványoknak monografikus feldolgozását magam vállaltam el, abban a meggyőződésben, hogy munkámmal a hazai mineralógia régi adósságát törlesztem.” Adott időszakok azonban nem mindig kedvezőek a nyugodt alkotómunkára, mert amint könyve bevezetőjében írja: „... bányahelyeken, hazai és külföldi, magán- és közgyűjteményekben több mint egy évtizedig gyűjtöttem monográfiámhoz az anyagot, feldolgozván a szakirodalmat is. Az összehordott anyag a második világháborúban teljesen megsemmisült”. Aki azonban határozott célt tűzött ki magának, azt legfeljebb átmenetileg keserítheti el, vagy törtheti le a balsors. Amint lehetséges, kezdi újra a munkáját, de a célt nem téveszti szem elől, azt nem adja fel. Ahogyan a második világháború után újra hozzá kellett fogni a tanszék újjáépítéséhez, hasonló lelkesedéssel fogott hozzá a veszteség pótlásához, s 1966-ban mégis megjelent a *Magyarország ásványai* c. munka első kiadása, sajnálatosan kevés példányszámban. Kezdő fiatal kora óta ennek a munkának a megírása volt a fő célja, kutatómunkája erre az egy célra irányult — sokszor segítség nélkül, vagy éppen meg nem értéstől kísérve — s amilyen derűs, békés és szelíd volt általában, éppen olyan szilárd volt tárgy szeretetében, hivatástudatában, felelősségérzetében, a fiatalon maga elő tűzött cél elérése érdekében. Nem a dicsőség, az elismerés vágya volt elsősorban a hajtóerő, hanem az önkifejezés szándéka, ugyanaz az önmegvalósításra való törekvés, ami a költőt versei megírására készteti, vagy ami a festőt ösztönzi az őt belülről feszítő érzések, élmények megfestésére.

Az első kiadás néhány év alatt elfogyott. Heczzákezdtünk a bővített második kiadás előkészítéséhez, mely munkához új eredményekkel magyar geológusok sora — fiatalabbak és idősebbek — örömmel járultak hozzá. Ezzel is kifejezni szándékczván köszönetüket KOCH Sándornak mindazért a munkáért, amelyet

a hazai ásványtani oktatás és kutatás, az új meg új generációk, a szakmai utánpótlás képzése és nevelése érdekében, néha nehéz időkben, de mindig töretlen hittel oly sok évtizeden át végzett. MEZŐSI professzornak a második kiadás szerkesztőjeként nagy gondnal és szeretettel végzett munkája eredményét, a nyomdakész kéziratot még láthatta. Reméltük, hogy a munka megjelenése, ha egészségi állapotán nem is, de kedvén, kedélyén segíteni fog. Ha szemrehányást tehetünk magunknak valamiért, úgy talán azt róhatjuk fel magunknak, hogy nem előbb kezdtük szorgalmazni a második kiadást. A könyv megjelenését már nem érhetette meg, de a munka méltó emlékműve lesz.

KOCH Sándorról, a hazai ásványvilág kiemelkedő kutatójáról tanulmányai és könyvei hűséges képet adnak, s bár minden írásából is sugárzik egyéniségének egyik alapvető vonása: lelkesedése és szeretete vizsgálatának tárgya, az *ásvány* iránt, nagy egyéniségének teljességét igazán csak azok ismerhették meg, akik előadásait hallgatták, akiknek az a szerencse jutott osztályrészül, hogy évtizedeken át vezetése alatt, mellette, vele együtt dolgozhattak.

Az én generációm volt az első a szegedi tanítványok közül, s ma tudom csak igazán megítélni és értékelni, hogy milyen sokat kaptunk tőle indításnak, útravalónak az élet minden területére. Különösen mostanában — amidőn a Művelődési Minisztérium által kidolgozott, a felsőoktatás korszerűsítését célzó koncepcióban, teljes joggal, jelentős helyet foglal el az egyetem feladata az értelmiségivé nevelésben — egyre sűrűbben merülnek fel előttem több mint négy évtizedes emlékeim. KOCH Sándor Szegedre nemcsak tudását és tárgyszeretetét hozta, hanem lelkesedését minden iránt, ami az emberi életet teljesebbé, szebbé teheti. Szombat délutánonként a tanszéken összegyűjtötte érdeklődő hallgatóit s ezeken a délutánokon mindenről szabad volt beszélni, csak a szakról nem, vagy ha igen, úgy annak esztétikai oldaláról.

Ezeket a szombat délutánokon az Ő révén ismerkedtünk meg olyan írőkkel, költőkkel, akiket akkoriban a középiskolai tankönyvek írói nem érdemesítettek arra, hogy „tananyagként” szerepeljenek. Belsőszülött szegedi mivoltom ellenére, bizony ott hallottam először bővebben MÓRA Ferencről, TÖMÖRKÉNY Istvánról, JUHÁSZ Gyuláról, hogy csak a szegedieket említsem. Ismerkedtünk az alkotóművészetekkel, a festéssel, a szobrászattal, az építészet kiemelkedő alkotásaival és alkotóival.

Élete során két biztos bázisa volt: a szűkebb családja és a tágabb családja: tanítványai és a tanszék. Ezekhez való kötődése, ragaszkodása, az ezekről való gondoskodás minden átmeneti nehézségen átsegítette, s ezekből tudott mindig új meg új erőt meríteni.

A tanszék fiatal munkatársait, a hallgatóság érdeklődő tagjait is a szakmai érdeklődésen keresztül és azon túl is igyekezett nevelni, mint saját gyerekeit: megmutatni, hogy az emberi élet teljességéhez a szűkebb értelemben vett szaktudáson kívül még sok minden más is hozzátartozik, mint az irodalom, a művészetek. Nevelés volt ez a javából, mert ráirányította a figyelmünket arra, hogy nemcsak a szakmát kell elsajátítanunk, hanem meg kell ismerkednünk azokkal a kiemelkedő művekkel is, amelyeket az emberi szellem és tudás egyéb területeken is alkotott. Egész ember volt, s egész embereket akart nevelni. Minderre példájával — kényszerítés nélkül — ösztönözt, mint ahogyan arra is példájával nevelt, hogy a tanszéki közérdek, a tanszék fejlődése megelőzi az egyéni érdekeket, mert a közösség fejlődése biztosítja az utat az egyén haladásához, fejlődéséhez is.

Egyéniségének varázsával, az emberi gyengeségeket megértő derűjével sokoldalúságával nemcsak új tudományos szemléletet honosított meg, de új emberi, munkaköri atmoszférát is teremtett a tanszéken. Elérte, hogy a tanszék mint neki, munkatársainak is valóban második otthonává vált. Gazdag élet volt az övé, mert mindenkinek tudott adni akkor és azt, amikor és amire az illetőnek éppen a legnagyobb szüksége volt. S a segítség szaklája nála igen széles volt. Most is előttem áll, amint minden fizetéskor küldi szét a pénzesutalványokat, anyagilag segítve számos volt osztálytársán, ismerősén, akik egzisztenciálisan mélypontra kerültek, holott csak az ásványok iránti közös lelkesedés volt köztük az összekötő kapocs. Ajtaja, füle és szíve mindig nyitva volt a hallgatók, s munkatársai kisebb-nagyobb gondjaira, problémáira, s volt ereje és kitartása azok orvoslására is. Adott buzdítást, támogatást kezdőknek, baráti jó szót, akinek akkor éppen az volt a segítség, s adott csendes szavú intést, figyelmeztetést, ha éppen arra volt szükség. Adott szemléletet, kedvet a munkához, biztatta a kezdőket, szerető gonddal egyengette útjukat, segítette első szárnyacsapásaikat. S ha valami sikerült, magát kirekesztette a sikerből, a sikerélmény teljességét átengedve a kezdő fiatalnak s ha úgy hozta a sors, akkor tekintélye teljes súlyával ki is állt mellettük.

Boldog is volt az élete, mert — a gondterhelte évek ellenére is — egész életében azzal foglalkozott, amit szeretett, amiben hitt. Nála egybeforrott a hivatali-hivatásbeli kötelesség és a kedvtelés, hivatása gyakorlása jelentette egyben örömét is: az ásványvilág kutatásában, a hallgatósággal való foglalkozásban a tanításban és nevelésben, a tanszék fejlesztésében és munkatársainak fejlődésében.

KOCH Sándort a tudóst, a szakembert mindenki megismerheti munkáin keresztül, a mostani megemlékezésben KOCH Sándort az embert kívántam felidézni, akivel csaknem három évtizedet töltöttünk együtt munkában, akivel együtt sirtunk és együtt neveltünk — s a hosszú idő alatt mindkettőre volt okunk —, akinek irányítását és segítő kezét hosszú évtizedeken át érezhettem. Aki személyes példájával, tanításával, ma különösen aktuális örökséget hagyott ránk, neveltjeire és utódaira, s ezt az örökséget továbbvinni és továbbadni az utánunk következőknek kötelességünk, mert csak így tudjuk megköszönni mindazt, amit mindannyiunkért tett gazdag élete során, s tanítása és példája így élhet tovább a mi utódainkban is.

Koch Sándor tudományos munkássága

K ö n y v e k

- Magyarország jelentősebb ásványelőfordulásai (REICHERT R., ZELLER T. és KOCH S.: Ásványhatározó, III. rész) — Term. Tud. Társ., Budapest, 1931.
 VENDL Mária és KOCH Sándor: A drágakövek — Természettudományi Társulat, 1935.
 Az ásványtan története Magyarországon — Akadémiai Kiadó, Budapest, 1952.
 SZTRÓKAY K.: Ásványtan — Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest, 1955.
 Könyv a kövekről — Gondolat Kiadó, Budapest, 1957.
 Magyarország ásványai — Akadémiai Kiadó, 1966.

Tanulmányok

- Ásványtani közlemények — Ann. Mus. Nat. Hung. CVIII. pp. 147—152. 1920—21.
 A kapnikbányai rodochrozitról — Ann. Mus. Nat. Hung. XX. pp. 130—134. 1923.
 Valentinit és orientált barit Felsőbányáról. Kősz. Dészaknáról — Földt. Közl. LIII. pp. 81—150. 1923.
 Magyarország kristályosodott rodochrozitjai — Ann. Mus. Nat. Hung. XXI. pp. 67—74. 1924.
 Whewellitkristály Kapnikbányáról — Mat. Term. Tud. Ért. XLII. pp. 151—156. 1924.
 Vesuvian és scheelit Csiklováról — Földt. Közl. LIV. pp. 85—90. 1924.
 A rajzos kövekről — Term. Tud. Közl. LVII. pp. 1032—1036. 1925.
 Újabb előfordulási wolframitkristályok Felsőbányáról — Ann. Mus. Nat. Hung. XXII. pp. 142—148. 1925.

- Néhány ritkább ásvány újabb előfordulása Magyarországon — Földt. Közl. LV. pp. 162—339. 1925.
- Az Óradnai vivianit kristályai — Ann. Mus. Nat. Hung. XXIV. pp. 93—98. 1926.
- Whewellitkristályok Kapnikbánya — Z. Krist. 63. pp. 176—179. 1926.
- Bourmonit von Óradna — Ann. Mus. Nat. Hung. XXIII. pp. 395—396. 1926.
- A felsőbányai andoritról — Ann. Mus. Nat. Hung. XXIII. pp. 263—272. 1926.
- Neuere Beiträge zur Kenntnis des Andorits von Felsőbánya — Zbl. Miner. pp. 28—34. 1928.
- Kénkristályok Ajkáról és Píllszentivánról — Ann. Mus. Nat. Hung. XXV. pp. 451—455. 1928.
- Adatok Magyarország ásványainak ismeretéhez — Ann. Mus. Nat. Hung. XXV. pp. 439—450. 1928.
- Magyar ásványok — Term. Tud. Közl. LX. pp. 63—68. 1928.
- Tellur és a magyarországi tellurásványok — Bányászati és Kohászati Lapok, pp. 425—452. 1929.
- Filóppit, egy új ásvány Nagybányáról — Mat. Term. Tud. Ért. XLVI. pp. 663—672. 1929.
- Fülepítte, a new Hungarian mineral of the plagiomite-seweyite group — Miner. Mag. XXII. pp. 179—184. 1929.
- Eulithin Dognácskáról — Mat. Term. Tud. Ért. XLVI. pp. 640—643. 1929.
- Néhány bizmutsásvány Vaskőről — Mat. Term. Tud. Ért. XLVI. pp. 219—226. 1929.
- Einige Wisumthmineralien a.d. Banater Kontaktgebiet — Zbl. Miner., Abt. A., 1930.
- Újabb előfordulási baritkristályok Óbudáról és Kapnikbányáról — Ann. Mus. Nat. Hung. XXVII. 1930.
- Ásványtani séta a bányában — Term. Tud. Közl. 63. pp. 1—7. 1931.
- A magyarországi semseyitek — Mat. Term. Tud. Ért. XLVIII. pp. 800—807. 1931.
- Az ásványtani múzeumok anyaga — Debreceni Szemle, 64. pp. 1—5. 1933.
- Az ásványok zárnyvai — Term. Tud. Közl. LXV. pp. 1—7. 1933.
- ZEHMMEISTER L., TOÉTH G. és KOCH S.: A kiscelli agyagban fellett fosszilis gyanta vizsgálata — Mat. Term. Tud. Ért. LI. pp. 502—504. 1934.
- L. ZEHMMEISTER, G. TÓTH und S. KOCH: Untersuchung eines neuen fossilen Harzes: Kiscellit — Zbl. Miner. Abt. A., 1934.
- Ungarns Bodenschätze — Lehrbuch der Chemie, pp. 1—22. 1934.
- Ásványtani közlemények Gömör megyéből — Földt. Közl. LXIV. pp. 155—160. 1934.
- ZOMBORY L.: Újabb magyarországi ankerit és magnezit előfordulások — Földt. Közl. LXIV. pp. 161—162. 1934.
- ZOMBORY L.: Szferosziderit és sziderit Felsőbányáról — Földt. Közl. LXV. pp. 18—20. 1935.
- A hasznosítható elemek eloszlása a földkéregben — Term. Tud. Közl. Pótfüzet LXVII. pp. 1—18. 1935.
- Sziderit von Kisbánya — Zbl. Miner. Abt. A., pp. 129—134. 1935.
- Egy magyar ásványnévtár a nyelvújítás korából — Term. Tud. Közl. LXIX. pp. 1—3. 1937.
- Vaskalap, vasvirág — Term. Tud. Közl. LXIX. pp. 1—5. 1937.
- Az ásványi nyersanyagok és az ember — Term. Tud. Közl. LXX. pp. 1—7. 1938.
- A Nemzeti Múzeum ásványtárának jubileuma — Term. Tud. Közl. LXX. pp. 1—7. 1938.
- Adatok Rudabányai oxidációs övnek ásványaihoz — Mat. Term. Tud. Ért. LVIII. pp. 868—885. 1939.
- Az ásványi anyagok az emberiség történetében — A Kis Akad. Könyvtára XXXVI. pp. 1—22. 1939.
- Magyarország legjelentősebb bányaelvelei és ásványelőfordulásai — Term. Tud. Társ.: A természet világa. III. A Föld és az ember. pp. 221—236. 1940.
- Egyetlen magyar díszítőkövünk, a lévai onyxmárvány — Term. Tud. Közl. LXXII. pp. 1—3. 1940.
- TÓTH G.: Über eine neue Fundstätte eines der Rümelit-Kranzitgruppe anghöhrendes fossilen Harzes aus dem Oligozän Ungarn — Zbl. Miner. Abt. A., 8. pp. 161—162. 1941.
- Újabb ásványelőfordulások a szatmári bányavidéken — Term. Tud. Közl. LXXIV. pp. 1—5. 1942.
- A fejmegyei Szárhegy ólomérc előfordulási — Acta Miner. Petr. I. 1—12. 1944.
- LRÉGI, a mezőgazdasági kémia atyja — Délvidéki Szemle, 3. pp. 1—9. 1944.
- Országos Magyar Természettudományi Múzeum — Délvidéki Szemle, 4. pp. 1—6. 1944.
- Bizmutsásványok a Kárpátmedencéből — Acta Miner. Petr. II. pp. 1—23. 1948.
- MEZŐSI J. és GRASSELY GY.: A gyöngyösorszi Zgyerka altárol kőzetei és ásványai — Acta Miner. Petr. III. pp. 1—13. 1949.
- A lévai (Levice, Csehszlovákia) és a korondi (Corund, Románia) források — Acta Miner. Petr. III. pp. 1—29. 1949.
- GRASSELY GY. és DONÁTH É.: Magyarországi vasércelőfordulások ásványai — Acta Miner. Petr. IV. pp. 47—49. 1950.
- DONÁTH É.: Adatok a Sacaramb-i (Nagyág, Románia) alabandin és a Kalinka-i (Csehszlovákia) hauerit ismeretéhez — Acta Miner. Petr. IV. pp. 42—46. 1950.
- GY. GRASSELY: The Manganese Ore Mineral Occurrences of Hungary — Acta Miner. Petr. V. pp. 1—14. 1951.
- GY. GRASSELY: Processes Occurring at the Decomposition of Sulphide Ores — Acta Miner. Petr. V. pp. 1—37. 1951.
- GRASSELY GY.: Magyarországi mangánércelőfordulások ásványai — M. Tud. Akad. Műsz. Tud. Oszt. Közl. V. pp. 99—118. 1952.
- GY. GRASSELY: The Minerals of the Sulphide Ore Deposit of Nagybörzsöny — Acta Miner. Petr. VI. pp. 1—23. 1952.
- GY. GRASSELY: Data on the Oxidation of Sulphide Ore Deposites — Acta Miner. Petr. VI. pp. 23—31. 1952.
- A Mád és Regéc környékén fekvő vasércelőfordulások genetikája — M. Földt. Int. Évi Jel. pp. 83—87. 1953.
- A geokémia szerepe a földtani kutatásokban — Földt. Közl. LXXXIII. pp. 78—86. 1953.
- Minerals from Gyöngyösorszi — Acta Miner. Petr. VII. pp. 1—25. 1953—54.
- The Hungarian Mineral Occurrences — Acta Miner. Petr. VII. pp. 25—33. 1953—54.
- Liquid-Magmatic Pyrrhotite from Szarvaskő — Acta Miner. Petr. VIII. pp. 28—33. 1955.
- The Mineral Collection of the Hungarian National Museum — Acta Miner. Petr. IX. pp. 3—4. 1956.
- Minerál bázaltok Vengri — Mineralogisches Zbornik Lvovszkovo Geol. Obscs. 10. pp. 135—146. 1952.
- Data on some rare Sulphosalts — Acta Miner. Petr. X. pp. 51—58. 1957.
- Hydrothermal Turmaline from Nagybörzsöny — Acta Miner. Petr. X. pp. 47—50. 1957.
- The Associated Occurrence of three ZnS Modifications in Gyöngyösorszi — Acta Miner. Petr. XI. pp. 11—22. 1958.
- Ludwigit from Ona de Fer (Vaskő, Bánt, Románia) — Acta Miner. Petr. XIII. pp. 9—16. 1960.
- GY. GRASSELY and K. PADERA: Contributions to the Jamesonite Problem — Acta Miner. Petr. XIII. pp. 17—82. 1960.
- The Tertiary Volcanic Mineralization in Hungary — Acta Geol. VII. pp. 187—195. 1961.
- The Hydrous Basic Aluminium Phosphates of Zeleznik (Vashegy), Slovakia — Acta Miner. Petr. XVI. pp. 3—11. 1963.
- E. SARUDI: Data on the felsőbányait — Acta Miner. Petr. XVI. 2. pp. 49—55. 1964.
- A geo-tárgyak oktatásáról — Felsőokt. Szemle, pp. 1—4. 1964.
- Edelopal aus Ungarn — Lapis 4. 12. pp. 21—22. 1979.
- Die Edelsteine der ungarischen Krone — Insignia Regni Hungarice I. p. 145. Népművelési és Propaganda Intézet, Budapest, 1983.